

חוגגי יום הולדת

תמצית ממצאים מתוך מחקר הערכה אורית בנדס-יעקב, מכון הנרייטה סאלד

עמותת "מלאכי יום הולדת" היא עמותה ללא כוונות רווח שהוקמה בשנת 2006. מטרת העמותה היא לאפשר חגיגת יום הולדת לילדים ממשפחות חסרות אמצעים שלהוריהם אין יכולת כלכלית לכך. העמותה מפעילה מתנדבים בכל רחבי הארץ, כאשר כל מתנדב מקדיש שלוש שעות שבועיות להפעלת ימי הולדת ולפעילויות נוספות כגון שיחות ופעילויות קבוצתיות שונות. המתנדבים מגיעים לעמותה כחלק מהשתתפות בפרויקט "נוער מתנדב בקהילה" שמופעל בשיתוף עם החברה למתנ"סים, הסוכנות היהודית, עמותת צבי"ע ועמ"ן.

מטרת המחקר הייתה לבחון את השפעת חגיגת יום ההולדת על הילדים ובני הנוער הנהנים ממנה וכן לספק משוב על התכנית עצמה.

מתודולוגיה ומאפייני החוגגים וחגיגות יום ההולדת

בסך הכול כלל המחקר 80 נשאלים שמלאו שאלונים. 52 (65%) משאלוני החוגגים נאספו באמצעות פוקדת, בבית ספר "קוממיות" בכיתות ד-ו אשר לרבים מתלמידיו נחגגו אירועי יום הולדת על ידי מתנדבי "מלאכי יום הולדת". 28 (35%) משאלוני החוגגים נאספו באמצעות האינטרנט. הקישור לשאלונים הועבר באמצעות חונכי פר"ח. מידע נוסף התקבל מניתוח תוכן של 150 מכתבי תודה לא סטנדרטיים, של חוגגים והוריהם אשר נשלחו לעמותה בשנת 2012. 41 (51.3%) מממלאי השאלונים בגילאים 5-10 ו-39 (48.8%) בגילאי 13-16. מרבית החוגגים התייחסו ליום הולדת אשר נחגג בשנה שבה ענו על השאלון או בשנה שלפניה. 23 (39%) מהחוגגים ציינו כי זו הפעם הראשונה שחוגגים להם יום הולדת ו-36 (61%) ציינו כי אין זו הפעם הראשונה בה הם חוגגים. (רק 73.8% מהחוגגים ענו לשאלה זו). יש לציין כי לעיתים גם ימי הולדת קודמים נחגגו על ידי מתנדבי "מלאכי יום הולדת".

ממצאים

חגיגת יום ההולדת הסבה הנאה רבה לחוגגים, החגיגה התמקדה בילד עצמו בדרכים מגוונות. היא יצרה הזדמנות לקבלת משוב חיובי מן הילדים שהשתתפו בחגיגה, להרחבת מעגל החברים ולהעלאת הדימוי העצמי של החוגגים, ולא נתפסה כאירוע אפיזודי אלא ככזה שהשפעתו המיטיבה נמשכה לאורך זמן.

✓ 87% מהחוגגים הסכימו במידה רבה או רבה מאוד כי "זאת הייתה מתנת יום הולדת

נהדרת בשבילם". 84% ציינו שנהנו מן החגיגה במידה רבה או רבה מאוד ו-76% ציינו כי

התרגשו במהלכה במידה רבה או רבה מאוד.

✓ 70% מהחוגגים הרגישו שהילדים שהשתתפו בחגיגה אוהבים אותם, ו-73% מהם הרגישו

שהם חשופים לחבריהם במידה רבה או רבה מאוד. 68% ציינו שהרגישו במהלך יום

ההולדת שחבריהם חושפים עליהם דברים טובים במידה רבה או רבה מאוד.

✓ 45% מהחוגגים חשו שהחגיגה אפשרה הזדמנות הזדמנות טובה לספר על עצמם לחברים במידה רבה או רבה מאוד.

✓ 70% מהחוגגים הסכימו במידה רבה או רבה מאוד כי "אחרי שאמרו עלי דברים טובים, גם אני חשבתי על עצמי דברים יותר טובים", ו-66% מהם הרגישו מיוחדים במידה רבה או רבה מאוד בעקבות הדברים ששמעו מחבריהם במהלך המסיבה.

✓ יותר מרבע מן התלמידים ציינו כי הם סבורים שההרגשה הטובה בעקבות מסיבת יום ההולדת תימשך עוד זמן רב.

✓ 43% מהחוגגים אמרו כי בעקבות החגיגה יש להם יותר חברים.

✓ 65% מהחוגגים אמרו כי בעקבות החגיגה הם מרגישים יותר בטוחים בעצמם.

✓ 65% מהחוגגים אמרו כי בעקבות החגיגה נעים להם יותר בכיתה. 57% מהם אף ציינו כי בעקבות החגיגה ירצו להיות מלאך יום הולדת של ילד אחר.

במסגרת השאלות הפתוחות ציינו 65% מהחוגגים כי אהבו את ההפעלות, המשחקים, השירים והריקודים, וכרבע ציינו כי אהבו במיוחד את העוגה. כ-20% חשו כי ההפעלות לא התאימו לגיל המשתתפים, וחלקם ציינו כי היו רוצים לשנות חלק מהן (הערה זו הופיעה בעיקר בקרב ילדים שבכיתתם נחגג יום ההולדת באותה מתכונת, למספר גדול של ילדים). להלן מבחר ציטוטים מן השאלות הפתוחות:

- ✓ אהבתי שהיו תלמידים חדשים שלא הכרתי, והיום חלקם הם חברים שלי.
- ✓ שביומולדת של המלאכים המשחקים הם בנושא של שאלות אלי האם מכירים אותי וזה לא עושים בימי הולדת רגילים.
- ✓ אהבתי שבחגיגה זו כל הכיתה משתתפת ובחגיגה שאני מזמינה לא כולם יכולים לבוא למסיבה שלי.
- ✓ אני הכי אהבתי את המשחק שהתחלקנו לקבוצות ושרו לי שירים ועשו לי הצגה. זאת שעשתה לי את היום הולדת היא הייתה פשוט מושלמת.
- ✓ הקטע האהוב עלי זה הקטע עם העוגה שכיבו את האור והדליקו זיקוקים.
- ✓ אני זוכרת את האנשים שחגגו לי, הם היו מאוד חמודים הקפיצו את כל הכיתה כולם נהנו שם.
- ✓ אהבתי שכולם נתנו לי ברכות רגשיות
- ✓ כל חברי בירכו אותי וגם ילדי הכיתה
- ✓ אהבתי שכל החברים שאני אוהבת היו סביבי, שכולם השקיעו ובאו בשבילי ושכלל ארגנו לי יומולדת.
- ✓ אהבתי את זר הפרחים היפה, ושיכולתי לבקש משאלה.
- ✓ לא אהבתי שהמסיבה הייתה גם לילדים אחרים ורציתי שתהיי רק שלי.
- ✓ לא אהבתי שהיו מדביקים עליך מדבקות רק עם עניתי שאלה נכונה.
- ✓ הרגשתי שרק אני נמצאת ואני הכי חשובה והכי מיוחדת.
- ✓ התרגשתי, הייתי מלך יום הולדת.
- ✓ הרגשתי שאני ממש במרכז מפני שכולם מחאו כפיים ורקדו איתי.

- ✓ כולם בירכו אותי ונתנו לי להרגיש שזה היום שלי כף, שכולם באו בשבילי, הרגשתי מיוחדת בגלל שהביאו לי מתנות, ושרו לי שירים, ואני בחרתי אילו ילדים ישתתפו במשחקים. כולם הגיעו ונתנו מתנות ורצו לשחק איתי וויתרו לי.
- ✓ הרגשתי קצת מבואסת כי אני הייתי עם עוד ילדים וזה לא היה מרגיש כל כך במרכז העניינים.
- ✓ חבר שלי אמר לי שאני החבר הכי טוב שלו.

מכתבי התודה של הילדים והמלווים התייחסו לחוויות אישיות מן החגיגה, לעשייה של התורמים ושל המתנדבים, למתנות ולפעילות וכן לשיפור ההערכה העצמית של החוגגים בעקבותיה. להלן מבחר ציטוטים ממכתבי התודה של החוגגים:

- ✓ זה היה היום המאושר בחיי.
- ✓ יום ההולדת היה חלום שהתגשם.
- ✓ חוויה אדירה, כולם זוכרים את יום ההולדת שלי וזה כף.
- ✓ תודה, היה אדיר, הרגשתי מלך.
- ✓ היה כף והרגשנו שכל הכיתה יודעת שאנחנו חשובים.
- ✓ היתה לי מסיבת יום הולדת מאוד שמחה וכיפית, זה אחד מימי ההולדת שלא אשכח בחיים.
- ✓ תודה שעשיתם לי יום הולדת שלא אשכח בחיים.
- ✓ הייתה לי חגיגת יום הולדת נפלאה שמעולם לא חגגתי כזו.
- ✓ תורם יקר, היתה לי יום הולדת מקסימה בזכות הערכה ומאוד נהייתי, הילדים שיתפו פעולה וצחקו המון. מקווה שישמח גם אותך.
- ✓ מאוד התרגשתי שמישהו חושב עליי ומתייחס אליי במיוחד שזה גיל בת מצווה. תמשיכו לשמח כדי שלילדים אחרים יהיה שמח בלב כמו שלי היה ותהיה להם הרגשה שמישהו חושב עליהם ואוהב אותם.
- ✓ תודה על שהפכתם את יום הולדתי ליום מיוחד, לא סתם הכינוי ניתן לכם, הלוואי והייתי מלאכית כמוכם.

לבסוף, במשוב המתנדבים בהתייחס לילדים הצעירים (כיתות היסוד), ציינו למעלה ממחצית העונים מקרב "המלאכים" (כ-80 עונים) כי לדעתם החגיגה מעלה את הדימוי העצמי של החוגגים במידה רבה או רבה מאוד, ו-26% נוספים ציינו כי החגיגה מעלה את הדימוי העצמי של החוגגים במידה בינונית. למעלה ממחציתם סבורים כי לחגיגה ישנה השפעה עמוקה על הילד שתשאיר עימו לאורך זמן. בשאלות הפתוחות, ציינו ה"מלאכים" כי לדעתם התחזקה בעקבות החגיגה תחושת השייכות לקבוצה של החוגגים, התחזק מקומם החברתי וחלה עלייה בביטחונם העצמי.